

روایت تدوین سند تحول دولت مردمی

به انضمام خلاصه‌ای از اقدامات

دییرخانه شورای اطلاع رسانی دولت

اداره کل دفتر بررسی ها

دی ماه ۱۴۰۰

با اسمه تعالی

مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۹ با انتشار بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، مؤلفه‌ها و شاخصه‌های دولت کارآمد و مردمی در دهه چهارم انقلاب اسلامی را ترسیم فرمودند تا دولت منتخب ملت در انتخابات ۲۷ مهرداد ۱۴۰۰، رویکرد، نگاه و برنامه‌های خود را با رویکرد، اهداف و سیاست‌های بیانیه تطبیق دهد.

دولت سیزدهم نخستین دولت گام دوم انقلاب است و وظیفه سخت‌تری نسبت به دولت‌های گذشته بر عهده دارد تا با تنظیم نقشه کلان مدیریتی و راهبردها و برنامه‌های خود بر اساس متن بیانیه گام دوم در مسیر تحول حرکت کند و فضایی متفاوت از مسیر گذشته رقم بزند.

در این راستا هشتمین رئیس‌جمهوری اسلامی ایران، در نخستین روز بعد از انتخاب از سوی مردم، جلسه‌ای تشکیل داد تا نقشه راه دقیقی تحت عنوان «سند تحول دولت» در گام دوم انقلاب تنظیم و تدوین شود.

دولت سیزدهم به برنامه ریزی غلطان معتقد است و برای هر مقطع، برنامه و نقشه راه مناسب در نظر دارد و با این شیوه برنامه ریزی نیز سند تحول را تدوین کرد که در واقع برنامه چهار ساله دولت مردمی است و در آن راهبردها و اقدامات به‌طور دقیق مشخص شده‌اند. این مسئله باعث می‌شود مسئولان حوزه‌های مختلف برای انجام مسئولیت و ایفای نقش خود، معطل نمانده و با برنامه مشخصی وارد میدان شوند.

آیت الله رئیسی از نخستین روزهای ورود به عرصه انتخابات ریاست جمهوری، تیم نخبگانی را تشکیل داد اما از آنجا که در این بازه زمانی کوتاه نمی‌توانست برنامه جدیدی تدوین کند، راهی میانبر در پیش گرفت و با قرار دادن دست خود در دست نخبگان، تدبیری اندیشید تا هر کسی با هر نگاه و گرایش فکری و با حداقل سه سال سابقه کار عمیق مطالعاتی، پژوهشی یا میدانی که راهکار مشخصی برای حل مسائل و مشکلات دارد، با دولت همفکری کرده و مسئولان را در حل مسائل یاری رساند.

در همین راستا پس از طرح ایده اولیه تدوین سند تحول دولت، نخبگان حوزه‌های مختلف شناسایی و بحث و هم اندیشی درباره موضوعات، پیش از آغاز به کار رسمی دولت شروع شد.

تیم‌های نخبگانی همکار در تدوین سند از سه سطح نخبگانی همکاران اندیشکده‌ها و مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی، اشخاصی که سال‌ها در حوزه تخصصی خود در دستگاه‌های اجرایی فعالیت کرده اما برای پرهیز از تعارض منافع، ارتباطی با دستگاه نداشتند و افرادی که با مجلس شورای اسلامی و مرکز پژوهش‌های این نهاد همکاری داشتند انتخاب شدند.

در پی معرفی گزینه‌های پیشنهادی وزارت‌خانه‌ها که غالب آنها از نخبگان و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها بودند، وزرای منتخب نیز به تیم تحقیقاتی تدوین سند پیوستند تا اینکه کار ویرایش اولیه سند پس از رأی اعتماد به وزرا و شکل گیری کابینه، نهایی شد.

در گام بعد، شورایی توسط رئیس‌جمهوری به ریاست دکتر مخبر معاون اول رئیس‌جمهور تشکیل شد و اعضاً تیم تدوین سند تحول در آن شورا، آخرین گزارش‌ها از عملکرد و روند پیشرفت کار تدوین سند در هر حوزه را ارائه کردند. پس از تدوین پیش‌نویس سند تحول دولت، نسخه‌ای از آن به دستور رئیس‌جمهور در اختیار وزرای مربوطه قرار گرفت.

سند ارائه شده توسط نخبگان در میزهای تخصصی که با مدیریت وزرا فعالیت می‌کردند مورد بررسی مجدد قرار گرفت و تیم همکاران تدوین سند در بخش‌های مختلف پاسخگوی سوالات وزرا بودند و اگر نقدی بر طراحی ارائه شده وجود داشت، هم‌دیگر را نسبت به دیدگاه خود قانع می‌کردند تا دوطرف به نظری واحد برسند. پس از آن، نسخه تدوین شده به رئیس‌جمهور ارائه می‌شد تا ایشان هم نظرات و پیشنهادات خود را در هم اندیشی با تیم طراح و وزیر اعلام کند.

سند تحول دولت سه سرفصل دارد که فصل نخست به گفتمان، روش شناسی و ۹ چرخش تحول آفرین کلان اختصاص دارد؛ در فصل دوم هم به ۳۷ مسئله و موضوع در حوزه‌های مختلف پرداخته شده و در فصل سوم آن نظام اجرایی و روند عملیاتی این برنامه‌ها ذکر شده است.

این سند در فرایند زمانی ۶ ماهه با همکاری ۶۰۰ تن از نخبگان و بیش از ۱۵ اندیشکده معتبر تدوین شد.

دولت برای هر گونه تغییر باید ادله کارشناسی ارائه می‌داد و رئیس‌جمهور نیز شخصاً فرصتی را برای بررسی و ارزیابی تک تک برنامه‌ها اختصاص می‌داد و تاکید داشت که برنامه‌ی هر حوزه باید با بدنه کارشناسی و همچنین حوزه اجرایی کاملاً پیوند بخورد.

تمام ۳۷ موضوع محوری در سند تحول دولت، به ترتیب اولویت انتخاب شد و اولویت‌ها نیز به دو دسته پیشان‌ها و فرابخش‌ها تقسیم شده است؛ پیشان‌ها، قسمت‌هایی است که نقش لوکوموتیوی نسبت به بقیه بخش‌ها دارد (مانند حوزه مسکن و اقتصاد دریا) و موضوعات فرابخشی مانند بانک، بودجه و مالیات هم موضوعاتی هستند که نقش کانونی در توسعه همه زیرساخت‌ها بر عهده دارند. مدل اصلی برنامه دولت در اجرای این سند برگرفته از نظریه لایه علت‌هاست که به آن «کوه یخی» می‌گویند یعنی تکه کوچکی از قله که همان چالش‌هاست بیرون بوده و اصل آن قابل رؤیت نیست. عوامل خرده سیستم‌ها نخستین لایه‌ای است که آن را نمی‌بینیم و قسمت سوم و چهارم کوه یخی که تشخیص آن بسیار سخت است، همان باورهای ذهنی مردم و مسئولان است که چالش‌ها را تولید می‌کنند.

بر اساس این نظریه، یافتن علت‌هایی که به لحاظ باوری نتوانسته چالش را حل کند بسیار دشوار است اما دولت براین باور است که با شناسایی دقیق علت‌ها و ارائه راهکارها می‌توان از مشکلات عبور کرد و به وضع

مطلوب دست یافت و بستر تحقق بندهای قانون اساسی، سیاست‌های کلی نظام و فرامین مقام معظم رهبری را فراهم نمود.

بر اساس رویکرد طراحان سند تحول دولت، چالش‌ها دو علت سیستماتیک و گفتمانی - رویکردی دارند. علتهای سیستماتیک در برنامه ذکر شده اما علتهای گفتمانی ذکر نشده است که به جای آن از زاویه چرخش‌های تحول آفرین استفاده شده است.

از آنجا که دولت مردمی نمی‌خواهد به هر وسیله‌ای به همه اهدافش در سند تحول برسد، رئیس‌جمهوری محترم تاکید داشتند نقشه راه و اقداماتی که در سند قید می‌شود در چارچوب راهبردهایی باشد که در گفتمان ایشان است و محتوای سند نیز مبتنی بر شرایط، ظرفیت‌ها و امکانات و راهبردهای کلان نظام، تدوین و بومی سازی شود و همچنین حین اجرا قابلیت ارتقا داشته باشد.

نقطه کانونی دولت سیزدهم برای تحول، کلیدوازه‌ی «پیشرفت» است و دولت معتقد است پیشرفت کشور، در گرو تحول جهادی، جهش و نوآوری است؛ یعنی برای رسیدن به این پیشرفت نمی‌شود مثل گذشته و با رویکردی سنتی عمل کرد.

پیشرفت در نگاه دولت مردمی دارای چهار رکن عدالت، مردم، علم و خانواده و جوهره آن فسادستیزی است. دولت هر پیشرفتی را که فسادزا، خلاف عدالت و پدید آورنده فاصله طبقاتی باشد قبول ندارد. پیشرفت با میانداری مردم و پیشتازی جوانان محقق خواهد شد.

در حقیقت مردم، دیگر مصرف کننده و نظاره گر پیشرفت نیستند، بلکه به وجود آورنده آن هستند. پیشran تحول کشور و ساختار دولت و نظام اداری برای تولید ثروت و اقتدار آفرینی، خیزش علمی است. رکن خانواده، محور و سلول بنیادین دولت است و نقشی تعیین کننده در تحول دارد.

یکی از مهم‌ترین محورها در حل مسائل کشور، پیوستگی موضوعات انتخاب شده است؛ این موضوعات براساس آرمان‌ها، ظرفیت‌ها، چالش‌ها و دغدغه‌های روزمره مردم (همچون تورم، تبعیض، مسکن)، رقابت‌ها یا دشمنی‌ها انتخاب شده است. ظرفیت‌های مورد نظر در سند تحول دولت نیز شامل ظرفیت‌های انسانی، ظرفیت‌های طبیعی (همچون آب، گاز، نفت، معدن، کریدور منطقه‌ای) و ظرفیت‌های فیزیکی است. دولت در انتخاب این ظرفیت‌ها تلاش کرد موضوعاتی را برگزیند که ظرفیت بیشتری در آنها وجود دارد و در واقع بتواند دولت را سریع‌تر به آرمان‌هایش برساند و از ظرفیت‌های کشور بهتر استفاده و چالش‌ها را رفع کند و واکنش محکم‌تری نسبت به موانع و دشمنی‌ها داشته باشد.

شاید برای بسیاری این سؤال پیش آید که با وجود ده‌ها سند و برنامه‌ی بر زمین مانده، چه تضمینی برای اجرای سند تحول دولت وجود دارد؟ باید گفت که بزرگ‌ترین تضمین، مطالبه‌گری شخص رئیس‌جمهور

است که خود مسئولیت اصلی را در تدوین یکایک بندهای این سند بر عهده داشته و از اعضای کابینه و مسئولان دستگاههاست.

در همین راستا شورایی بهنام ستاد راهبری تحول دولت به ریاست رئیس جمهور و جانشینی معاون اول رئیس جمهور برای هماهنگی و اجرای سند تشکیل شد. در کنار این شورا، مجموعه‌ای نیز با مسئولیت مستقیم رئیس جمهور برای نظارت، رصد و پایش روند اجرای سند ایجاد شد.

اقدامات اجرایی نیز ذیل کمیسیونی ویژه به ریاست رئیس سازمان برنامه بودجه پیگیری می‌شود که رئیس سازمان امور اداری استخدامی، معاون حقوقی رئیس جمهور و دبیر هیأت دولت در آن مجموعه عضو هستند.

مسئول اجرای هر یک از بندهای سند در حوزه فعالیتی وزارت‌خانه‌ها نیز بر عهده شخص وزیر مربوطه است و برای ارزیابی عملکرد وزیر و میزان پیشرفت کار و دستاوردهای هر حوزه، کمیسیون ذیربسط باید به ستاد راهبری گزارش دهد. از سوی دیگر رئیس جمهور از مجموعه رصد و پایش به عنوان چشم بینای خود می‌خواهد که صحت عملکرد وزیر و وزارت‌خانه متبععش را تصدیق یا رد کند.

در این ساختار، مردم محور اصلی نظارت و مطالبه‌گری هستند. رئیس جمهور شورای نظارتی مردمی تشکیل می‌دهد و در یک فرایندی دو سویه، مسئولان ملزم به ارائه گزارش عملکرد درباره اجرای سند هستند و مردم نیز اقدامات انجام نشده و بندهای بر زمین مانده سند را در سامانه رصد و پایش مردمی گزارش می‌دهند.

این سند در بازه‌های زمانی مشخص یک‌ساله با جلب نظرات نخبگان و مردم به روزرسانی شده و قابلیت ارتقا دارد.

بر اساس مسیر طراحی شده درباره زمان اجرا و تحقق اهداف سند، سه بازه زمانی کوتاه‌مدت یک‌ساله، میان مدت دوساله و بلند مدت چهارساله پیش بینی شده است.

برآورد شده است که ۲۰ درصد از برنامه‌ها در سال اول، ۳۰ درصد در سال دوم و ۵۰ درصد دیگر در سال های سوم و چهارم محقق می‌شوند.

دولت معتقد است کارهایی که تاکنون انجام نشده، ناشی از نبود یا کمبود قانون نیست بلکه به خواست و اراده مدیران اجرایی بستگی دارد و همچنین ۷۰ درصد برنامه‌های سند تحول با قوانین موجود قابل اجراست و به قوانین جدید نیاز ندارد.

گزیده‌ای از برنامه‌ها و اقدامات سند تحولی دولت مردمی

آموزش و پرورش

- بازطراحی فعالیتها و رویه‌های آموزشی و پرورشی مدارس در کمک مسئولانه به حل مسائل اجتماعی محلی و ملی
- متناسبسازی تدریجی ساختار مدارس دولتی و غیردولتی با الگوی هیئت‌امنایی غیرانتفاعی و امکان سنجی لازم متناسب با سیاست‌ها و اسناد کلان و تأکید بر اعمال نظارت حاکمیتی در چارچوب آموزش رایگان و مدیریت شورایی مرکب از معلمان، نمایندگان اولیا، نمایندگان مدیریت محلی، نمایندگان نهادهای فعال مذهبی و انقلابی و بدون سودبری شخصی ذیربطان برای پیاده‌سازی الگوهای متنوع و بهینه مدیریتی و آموزشی و تربیتی با فراهم‌کردن شرایط نمانام‌سازی مدارس به صورت مجتمعی یا شعبه‌ای و مدیریت یکپارچه و حمایت از آن‌ها با بهره‌گیری از ظرفیت وقف، هبه، نذر و کمک‌های داوطلبانه و امکان واگذاری و بهره‌برداری از کالبد و امکانات مدارس دولتی با اولویت مناطق حاشیه‌شهر و محروم در عین حفظ مالکیت و راهبری و نظارت دولت از طریق پیشنهاد اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی و آیین‌نامه توسعه مشارکت‌های مردمی به شیوه مدیریت هیئت‌امنایی
- تقویت قاعده‌گذاری، حمایت و نظارت محلی و نقش‌آفرینی فعال خانواده‌ها و فرهنگیان با بازطراحی شوراهای استانی و منطقه‌ای آموزش و پرورش با پیشنهاد اصلاح قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کشور
- هدفمندسازی یارانه‌های آموزشی از جمله با تخصیص سرانه حمایتی به مدارس دولتی خاص نظیر سمپاد و نمونه دولتی حداقل معادل هزینه کرد دانش‌آموزان مدارس دولتی و جهت‌دهی این مدارس به سمت مخاطبان اختصاصی با تدوین قوانین لازم
- طراحی و اجرای بسته‌های عدالت آموزشی - تربیتی برای جامعه هدف مناطق روستایی، محروم و مرزی و حاشیه شهرها با بهره‌گیری از ظرفیت نهادهای ذی‌ربط حاکمیتی و خدمات داوطلبانه‌ی مردمی، وقف، هبه و نذر برای ایجاد فرصت دستری برابر به خدمات باکیفیت آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان مشمول در عین حفظ کرامت و اقتضایات بومی و تربیتی و فراهم‌سازی زمینه‌ی شناسایی و هدایت استعدادها با تأکید بر توانمندسازی و ارتقای انگیزشی نیروهای بومی
- استفاده از بستر مجازی به عنوان جبران و مکمل آموزش و پرورش حضوری از طریق ایجاد زیرساخت واحد و یکپارچه حاکمیتی و ترغیب مؤسسات و افراد ذی‌صلاح و علاقه‌مند به ارائه خدمات و محتواهای آموزشی و تربیتی با تنظیم‌گری وزارت آموزش و پرورش به منظور توسعه‌ی فرصت‌های آموزشی و پرورشی ملی و بین‌المللی برای کودکان و نوجوانان و اولیا با در نظر گرفتن پیوست تربیتی و فرهنگی لازم برای رفع تهدیدات فضای مجازی و با توجه به اقتضایات دوره‌ی کرونایی و پساکرونا

- طراحی و پیادهسازی نظام جامع مشاوره و شناسایی و هدایت استعدادهای تحصیلی و شغلی و بازطراحی شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی بر اساس آن و آمایش سرزمینی با رویکرد تربیت نیمه تخصصی با اصلاح برنامه درسی ملی
- رتبه‌بندی معلمان در چارچوب اسناد تحولی آموزش و پرورش با تدوین قوانین لازم
- بازنگری اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان به منظور تقویت بنیه مالی فرهنگیان شاغل و بازنشسته و رفع مشکلات معیشتی آن‌ها و ارتقای شفافیت و رفع تعارض منافع و تعیین وضعیت حقوقی آن

مهارت سرمایه انسانی

- آموزش و توانمندسازی اتاق‌ها، اصناف، اتحادیه‌ها و تشکل‌ها به منظور نقش‌آفرینی در اجرا و پیاده‌سازی نظمات حرفه‌ای بخشی

علم و آموزش عالی

- ساماندهی نظام پژوهشگران مستقل با تدوین ضوابط و نظمات رتبه‌بندی و مالی به منظور تسهیل همکاری ایشان با دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی
- متناسبسازی سیاست‌های آموزشی، پژوهشی، تسهیلاتی (با تأکید بر خوابگاه‌های متأهلی)، اداری و استخدامی دانشگاه با نیازها و ظرفیت‌های خانواده باهدف توسعه دانشگاه دوستدار خانواده
- نهادینه‌سازی مسؤولیت‌پذیری اجتماعی و فرهنگ خدمات داوطلبانه در نظام دانشگاهی
- ارتقای جایگاه و مشارکت اجتماعات و انجمن‌های دانشگاهی در ساختارهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری دولت و طراحی سازوکارهای انتشار، بررسی و بازخورد پیش‌نویس مصوبات دولت در مجتمع دانشگاهی
- نقش‌سپاری نظام‌مند به دانشگاه‌ها در مطالعه و سیاست‌پژوهی مسائل، چالش‌ها و بحران‌های پیش روی دولت با توجه به مزیت‌های علمی و قلمروهای تخصصی هر یک از دانشگاه‌ها توسعه الگوهای مشارکت عمومی-خصوصی در طرح‌های کلان توسعه پژوهش فناورانه مشترک بین بخش خصوصی و دانشگاه‌ها با بهره‌گیری از تجارب آموزنده کشور به‌ویژه تجارب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

سبک زندگی و رفتار اجتماعی

- هوشمندسازی نظارت‌های مردمی بر تولیدات رسانه‌ای و ایجاد نظمات اعتبارسنجی محتوایی مردم-نهاد با توسعه جریان‌های گسترده نقادی رسانه و مرتبط‌نمودن حمایت‌های دولتی به نتایج اعتبارسنجی‌های مردمی
- ارتقای فضیلت اجتماعی گروه‌های پیشرو در تحول فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی نظیر کارآفرینان، معلمان و کشاورزان با همکاری نهادهای فرهنگی، تبلیغی و رسانه‌ای

- ترویج و الگوسازی از زیست مسئولان و کارگزاران تراز مبتنی بر شاخصهای سبک زندگی ایرانی - اسلامی با تولید برنامه‌های رسانه‌ای از طریق تولید رسانه ملی و فضای مجازی با همکاری نهادهای فرهنگی، تبلیغی و رسانه‌ای

مشارکت اجتماعی

- رسمیت‌بخشی به ساختارهای متنوع نهادهای مردمی، ساماندهی نظام صدور مجوز، تقویت نظارت های پسینی در قالب استقرار نظام اعتبارسنجی، شفافسازی عملکرد و پاسخگویی نهادهای مردمی، اصلاح نظام مالیاتی نهادهای مردمی و افزایش زمینه و سهم مشارکت نهادهای مردمی در ساختار نظام سیاست‌گذاری و تنظیم‌گری بخش اجتماعی
- رفع موانع و تسهیل تعاملات نهادهای دولتی با نهادهای مردمی بومی و اسلامی نظیر بسیج، هیئت مذهبی، مسجد، گروه جهادی و عشایر و شکل‌گیری و توسعه شبکه‌های ملی، منطقه‌ای و تخصصی مبتنی بر ساختارهای بومی و اسلامی مشارکت اجتماعی
- احیا و تقویت نهاد جهاد سازندگی با مأموریت عرصه‌سازی بسیج ظرفیت‌های مردمی در حل مسائل کشور
- تمهید سازوکار لازم در زمینه استفاده مردم از حق اعتراض و مطالبه‌گری قانونی در راستای اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- سازماندهی ظرفیت‌های مردمی با محوریت نهادهای مردمی جهت مشارکت و همراهی در اجرایی سازی پروژه‌های ویژه ملی و منطقه‌ای منتخب با همکاری دستگاه‌های مرتبط

نظام اداری

- پیش‌بینی‌پذیر کردن فرایندهای اداری و توسعه سازوکارهای ارائه خدمات غیرحضوری
- ارتقای کارپوشه ملی ایرانیان برای تمامی افراد بر اساس شماره ملی و شماره سیم‌کارت افراد جهت تمرکز ارائه و ثبت کلیه خدمات و مراحل آن به شهروندان توسط سازمان‌های عمومی ارائه‌دهنده خدمت
- ایجاد سازوکارهای پیگیری وکالتی و نیابتی امور و درخواست‌های ارباب‌رجوع بدون نیاز به مراجعت حضوری با تدوین قوانین لازم
- زمان‌دار و مهلت‌دار نمودن فرایندهای اداری و ارائه خدمت و اتخاذ فرایندهای ثانویه یا جایگزین همراه با ایجاد مسؤولیت در صورت اطالة یا ترک فعل در انجام فرایندها و ارائه خدمات و انتشار عمومی زمان، مراحل و فرایندهای جایگزین آنها
- اصلاح نظام استخدام کارکنان دولت در قالب عقد قراردادهای ۳ تا ۵ ساله برای پذیرفته‌شدگان آزمون استخدامی از سال ۱۴۰۱ به بعد و اصلاح قانون مدیریت خدمات کشوری جهت ارتقاء کیفیت استخدامها
- استقرار سامانه یکپارچه سنجش ضابطه‌مند رضایتمندی ذی‌نفعان نهایی از جمله شهروندان و شرکت‌ها از کیفیت ارائه خدمات دستگاه‌های اجرایی و ایجاد ارتباط میان این نظام با نظام ارزیابی عملکرد

- کارکنان دولت و نظام جبران خدمت آنها با اجرای ماده ۳ قانون انجام نظرسنجی از مردم در خصوص نحوه ارائه خدمات دستگاههای اجرایی
- عدم توجه محوری به عدالت و صیانت از حقوق مردم
 - تهییه فهرست خدمات اصلی دولت با توجه به شاخصهای ... تدوین پیوست عدالت در ارائه خدمات اصلی دولت و اجرای برنامه ارزیابی یکپارچه تاثیرات فرهنگی، اجتماعی و عدالت به عنوان پیوست طرحهای توسعه‌ای و زیرساختی دستگاههای اجرایی و انتشار گزارش‌های مربوطه
 - حافظه‌دار کردن رفتار تمامی افراد ارائه‌دهنده و گیرنده خدمات
 - استقرار سامانه ساعت عمر مالی مدیران و کارکنان دستگاهها و شرکت‌های دولتی اعم از شرکت‌های دولتی نسل دوم و سوم
 - جبران خسارت واردہ به مردم در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری به وسیله برداشت از بودجه دستگاه خاطی و خصوصاً پاداش‌ها و مزایای مدیران آن با تدوین قوانین لازم
 - شفافسازی روابط مالی دولت و کارمندان
 - شناسایی مصاديق فعالیت‌های تصدی‌گرایانه غیرضرور در سطح دستگاههای دولتی و تدوین برنامه انتقال این فعالیت‌ها به مجموعه‌های غیردولتی با اجرای ماده ۱۳ قانون مدیریت خدمات کشوری
 - انتقال مدیریت کلیه دارایی‌ها و شرکت‌های دولتی و سهام شرکت‌های متعلق به دولت به وزارت امور اقتصادی و دارایی و اصلاح فرایندهای مربوط به مدیریت و مولدسازی دارایی‌های دولت با محوریت نقش‌آفرینی مردم از طریق تدوین قوانین لازم
 - بازبینی وظایف و ساختار دستگاههای اجرایی بر اساس کارکردهای اصلی آنها شامل خطمشی گذاری، تنظیم‌گری، تسهیل‌گری، ارائه خدمت و امور بازتوزیعی با رعایت تمرکز وظایف خطمشی گذاری در سطح کلان دولت، تقویت نقش تنظیم‌گری دولت در جهت ضمانت ارائه کیفی، دردسترس و با هزینه مناسب خدمات عمومی و انتزاع این نوع وظایف از دستگاههای ارائه‌کننده خدمت و واگذاری حداکثری تولید و مدیریت خدمات در دستگاههای اجرایی به مردم و بخش غیردولتی و بازطراحی فرایندهای تصمیم‌گیری در نظام اداری برای ارتقای مشارکت ذی‌نفعان و مردم در برنامه ریزی‌ها و تصمیمسازی‌ها با تدوین قوانین لازم

محیط کسب و کار

- رشد‌آفرینی اقتصاد و رونق تولید
- حذف محدودیت‌های مقداری در مجوزهای شغلی با تدوین قوانین لازم
- اصلاح فرایند صدور مجوزها با تمرکز بر نظارت‌های پسینی، شفافیت پیش نیازهای کسب مجوز و سامانه محورشدن فرایند صدور مجوز با اجرای ماده ۷ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اجرای قاعده صدور خودکار مجوز در صورت عدم پاسخگویی نهاد مجوزدهنده در مهلت مشخص

- فراهم‌سازی امکان عقد قراردادهای رسمی بر بستر سامانه‌های مورد تأیید مشتمل بر متون قراردادی استاندارد، شروط معین ثابت و قابل تغییر، با قابلیت احراز و اعمال غیرقضائی شروط و رویه‌های حل و فصل مطالبات خارج از دادگاه و امکان اخذ ثمن قرارداد و انتقال آن به طرف دیگر پس از احراز اجرای تعهدات مجری از طریق حساب‌های واسط وجوه (حساب‌های امانی) با تدوین قوانین لازم
- ثبت الکترونیکی و برخط دفاتر تجاری اشخاص حقوقی مشتمل بر ثبت تمامی اطلاعات مؤثر در پیگیری دعاوی و به رسمیت شناخته شدن آن به مثابه سند رسمی در محاکم قضائی با تدوین قوانین لازم
- پیگیری و همکاری با قوه قضائیه در صدور سند رسمی به منظور کاهش معاملات عادی در مالکیت زمین و رفع تعارض
- اعتبارزدایی از معاملات عادی با همکاری قوه قضائیه از طریق عدم ارائه خدمات قضائی و ثبته به دعاوی مرتبط با تعیین موعد مقرر از پیش اعلام شده، تعیین تکلیف حقوق مکتبه و ثبت نشده قبلی ادعاهای عادی و تعیین دوره زمانی مشخص (دوره گذار) با تدوین قوانین لازم
- ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی با اجرای ماده ۷ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
- حذف دخالت سلیقه عامل انسانی در فرایندهای مالیاتی و بیمه‌ای و استفاده از پایگاه‌های اطلاعات اقتصادی جهت اخذ مالیات قانونی و ارائه فهرست حق بیمه
- واگذاری مسؤولیت مراجع شبه قضائی مالیاتی و بیمه‌ای به نهاد مستقل و فاقد تعارض منافع با اصلاح قوانین مرتبط
- محدودیت هرگونه مقررات منع کننده صادرات از طریق اصلاح تبصره یک ماده ۲ قانون مقررات صادرات و واردات
- توسعه ابزارهای مالی پوشش‌دهنده ریسک در بازار ارز
- بازنگری در مأموریت دستگاه‌های فعال در حوزه کنترل قیمتی نظیر سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان، ستاد تنظیم بازار و سازمان تعزیرات حکومتی و استفاده از آن‌ها برای تنظیم‌گری بهینه بازارها مبتنی بر رفع انحصار، کاهش هزینه‌های مبادله و تقویت رقابت با اصلاح قوانین مرتبط
- تسريع در فرایند رسیدگی به مسائل حقوقی کسب و کارها

بودجه

- محدود کردن میزان رشد سالانه هزینه‌های جاری دولت به نصف تورم هدف‌گذاری شده در طی ۴ سال، محدود کردن میزان کسری تراز عملیاتی سالانه به ۵ درصد منابع عمومی به طور متوسط و محدود کردن میزان رشد تعهدات و تضامین دولت و شرکت‌های دولتی مبتنی بر قواعد مالی بودجه با تدوین قوانین لازم
- تأمین هزینه‌های عمرانی دولت با بهره‌گیری از ظرفیت بخش غیردولتی در تأمین مالی پروژه‌های عمرانی و محدود کردن مشارکت دولت به پرداخت یارانه سود با تسهیل مقرراتی اجرای انواع

- قراردادهای مشارکت عمومی خصوصی و ارائه انواع تضمین مالی به سرمایه‌گذاران برای ایفای تعهدات مشروط و غیرمشروط آتی با استفاده از ظرفیت قانون بودجه و تدوین قوانین لازم
- شفافسازی هزینه‌های بودجه و انتقال تمام عملیات مالی فرابودجه‌ای دولت به داخل بودجه، محدودسازی سقف تعهدات و تضمین دولت و شرکت‌های دولتی با اصلاح سند بودجه و ممنوعیت ایجاد هرگونه بدھی جدید دولت جز از طریق انتشار اوراق مالی اسلامی با تدوین قوانین لازم
 - بازپرداخت دیون و بدھی مسجل و حسابرسی شده دولت و شرکت‌های دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از بانک‌ها و سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از مازاد درآمدهای صادرات نفت، انتشار اوراق و دیگر انواع دارایی با تدوین قوانین لازم
 - تسويه بدھی فعلی دولت به صندوق‌های بازنیستگی و تعیین تکلیف صندوق‌های فاقد تعادل منابع و مصارف و وابسته به دولت با تدوین قوانین لازم
 - پیاده‌سازی نظام چندلایه رفاهی و تأمین اجتماعی در قالب تأمین حداقل‌های معیشتی، بیمه پایه، مکمل و اختیاری در لایه‌های مختلف با تدوین قوانین لازم
 - مولدسازی و درآمدزایی از زمین و مستغلات دولت با انتقال یکجای مالکیت تمام دارایی‌های غیرمنقول دستگاه‌های اجرایی به نام دولت جمهوری اسلامی ایران، تعیین وظیفه مولدسازی به وزارت امور اقتصادی و دارایی با مشارکت بخش غیردولتی جهت مولدسازی زمین و املاک مازاد به دست آمده، اخذ اجراء از دستگاهها بابت تصرف زمین و املاک دولت و تخصیص بودجه متناسب با ظرفیت دستگاهها برای اجراء‌بها با تدوین قوانین لازم
 - تدوین سند بودجه مبتنی بر بودجه‌ریزی میان‌مدت بر اساس آمایش سرزمین و برقراری تعادل‌های استانی با تدوین قوانین لازم
 - اصلاح نظام ذی‌حسابی دستگاه‌های اجرایی و تغییر رویکرد به نظارت بر خروجی‌های دستگاه‌های اجرایی با تدوین قوانین لازم
 - الزام نهادهای عمومی غیردولتی نظیر صندوق‌های بازنیستگی و شهرداری‌ها به انتشار صورت‌های مالی و بودجه خود در سند بودجه‌های سالیانه کل کشور با تدوین قوانین لازم
 - کاهش سهم تولید کالا و خدمات از کل هزینه‌ها در شرکت‌های دولتی

نظام بانکی

- ممنوعیت الزام بانک مرکزی به خرید ارزهای دولت از طریق تغییر نقش بانک مرکزی از خریدار ارزهای دولت به عاملیت فروش این ارزها در بازار با اصلاح قانون پولی و بانکی
- ممنوعیت استقراض دولت از بانک‌ها به جز در قالب اوراق بازارپذیر بهمنظور شفافسازی و مهار استقراض بخش عمومی از شبکه بانکی
- تقویت قدرت نظارت بانک مرکزی جهت الزام‌آور کردن رعایت نسبت‌های احتیاطی خرد و کلان نظیر نسبت‌های کفایت سرمایه، پوشش نقدینگی، نسبت منابع پایا و نسبت خالص مطالبات غیرجاری جهت تضمین هدایت اعتبار به سمت شایسته‌ترین متقاضیان تسهیلات و نیز تعییه سازوکارهای قانونی تنبیه نهادهای مالی خاطی و تشویق نهادهای مالی با اصلاح قانون پولی و بانکی

- گسترش دسترسی ساکنان مناطق محروم به اعتبار با ایجاد بانک‌های منطقه‌ای و نهادهای مالی تأمین مالی خرد
- توسعه سیستم وثیقه‌گیری امن و هوشمند در زمینه ثبت، ارزش‌گذاری و تملک وثائق از طریق اتصال سامانه‌های وثیقه‌گیری به سامانه ثبت اسناد و املاک کشور، تکمیل و پیاده‌سازی قانون جامع حدنگار و کاهش فرایند زمانی تملک وثائق بانکی با همکاری قوه قضائیه
- اصلاح سازوکارهای وثیقه‌گذاری در ارائه تسهیلات از طریق توسعه نظامات اعتبارسنجی مبتنی بر شاخص‌هایی نظیر سابقه فعالیت بنگاه و میزان مالیات پرداختی
- ایجاد بازار پول با توسعه صندوق‌های پول مشترک
- توسعه گستره نظارت سیستمی بانک مرکزی جهت پوشش نهادهای مالی مرتبط شامل بانک‌های توسعه، لیزینگ‌ها، صرافی‌ها و تعاونی‌های اعتبار و متناسب‌کردن شدت نظارت با احتمال سرایت ریسک آن‌ها از طریق اصلاح قانون پولی و بانکی و قانون مبارزه با پول‌شویی
- قاعده‌گذاری نرخ‌های سپرده‌ها و تسهیلات بانکی مبتنی بر نتایج دسته‌بندی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی و طراحی سازوکار برای کشف نرخ‌های سود بانکی بر اساس عملیات بازار باز بانک مرکزی

یارانه

- تجمعیع و یکپارچه‌سازی انواع یارانه‌ها و تخصیص مستقیم به مردم در قالب نظام حمایتی یکپارچه، فراگیر، مشروط و زمان‌دار برای تضمین حداقل معیشت جامعه
- تجمعیع و یکپارچه‌سازی نظام اطلاعاتی خانوارها و اصلاح نقش نهادهای حمایتی
- ارائه تسهیلات به بنگاهها از محل منابع حاصل از صرفه‌جویی در مصرف انرژی بهمنظور نوسازی تجهیزات و افزایش بهره‌وری انرژی

مالیات

- اصلاح ساختار معافیت‌های مالیات بر ارزش‌افزوده با حذف معافیت‌های غیرضرور و جایگزینی آن با تعیین سقف معافیت پایه برای هر خانوار و متناسب با بعد خانوار با اصلاح ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده
- وضع مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر ارزش زمین و ملک و توسعه سایر مالیات‌های از ثروت با تدوین قوانین لازم
- فراهم‌سازی امکان انتخاب محل مصرف مالیات‌های پرداختی توسط مؤدیان و انتشار گزارش‌های دوره‌ای از محل هزینه‌کرد درآمدهای مالیاتی در کشور

بیمه

- جایگزین‌کردن الگوی قیمت‌گذاری محصولات بر اساس نرخ‌های شخصی‌سازی‌شده مبتنی بر میزان استفاده واقعی به جای الگوی رایج مبتنی بر ریسک متوسط و تاریخ‌محور

- توسعه ارتباطات با بیمه‌گذاران معتبر بین‌المللی
- توسعه توانمندی‌های دیجیتال صنعت و تسهیل فرایندهای اعطای مجوز به شرکت‌های بیمه، نمایندگان و شبکه فروش دیجیتال محور

بازار سرمایه

- تقویت جایگاه سهامداران خُرد در نظام حکمرانی شرکتی
- توسعه روش‌های شناسایی دست‌کاری قیمتی و معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی
- افزایش تبعات دست‌کاری قیمتی و معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی
- افزایش تدریجی دامنه نوسان تا ۲۰ واحد درصد

ارز و تجارت خارجی

- تعديل پیوسته نرخ ارز با نرخ تورم با ایجاد نظام ارزی تک نرخی شناور مدیریت شده
- هموارسازی نوسانات نرخ ارز در محدوده کریدور ارزی و راه‌اندازی بازار سلف ارزی مشتمل بر اوراق با سرسیدهای کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت
- احیای نقش تاریخی ایران در جاده ابریشم از طریق تکمیل مسیر زمینی جاده ابریشم (اعم از ریلی و جاده‌ای) از میرجاوه در شرق کشور به خروجی‌های چهارگانه در غرب کشور، ایفای نقش کلیدی ایران در مدیریت پژوهش‌های توسعه جاده ابریشم در ایران و کشورهای منطقه و تکمیل مسیر دریایی جاده ابریشم با محوریت بندر جاسک از طریق انعقاد توافقنامه اجرایی با چین
- تکمیل جاده کتان (مسیر مائوسام) با محوریت بندر چابهار، گسترش و تکمیل شبکه ترانزیتی کشور، اعم از ریلی، زمینی، هوایی و آبی، با اولویت به فعلیت رساندن ظرفیت‌های ژئوپلتیک کشور در اتصال مسیرهای موصلاتی شمال-جنوب و شرق-غرب از طریق انعقاد توافقنامه اجرایی با هند
- طراحی و اعمال رویه‌ها و مقررات استفاده از فناوری زنجیره بلوک در نظام بانکی و ایجاد کنسرسیوم های چندجانبه با بانک‌های مرکزی کشورهای راغب برای توسعه مکانیزم‌های تسویه بین‌بانکی از طریق رمز ارزها و منطبق بر مقررات داخلی کشورها در مبارزه با پولشویی و شناخت مشتری
- ترغیب و تسهیل طرح دعاوی حقوقی و پیگیریهای قضائی در مراجع قضائی داخلی و کشورهای تحریم کننده و سایر مراجع بین‌المللی توسط اشخاص آسیب‌دیده از تحریم‌های ظالمانه با همکاری قوه قضائيه
- اتخاذ سیاست‌های صنعتی برای عمق‌دهی به ساخت داخل در زنجیره ارزش و افزایش عمق و تعداد ردیف تعرفه‌ها در آن حوزه‌ها برای اتخاذ سیاست‌های صنعتی هدفمند

خصوصی‌سازی

- تنوع‌بخشی به سازوکارهای واگذاری
- اطمینان‌بخشی به خریداران
- نظاممندسازی موارد مصرف وجوده حاصل از واگذاری‌ها

محیط زیست و آب

- استقرار مدیریت به هم پیوسته منابع آب مبتنی بر حوضه های آبریز و منطبق بر شرایط و ویژگی های مناطق مختلف به جای مدیریت استانی آب
- اصلاح الگوهای حکمرانی آب و تعیین آب قابل برنامه ریزی به تفکیک حوضه های آبریز و تعیین سبد توزیع و بهره مندی از منابع آب قابل برنامه ریزی مبتنی بر آمايش سرزمنی کشور
- استقرار نظام سنجش بهره وری آب در جهت اولویت بندی و برنامه ریزی برای مصرف آب براساس میزان بهره وری و مبتنی بر پارادایم توسعه کم آب بر
- توسعه مسیرهای نوین و جایگزین برای تأمین آب شرب و صنعتی
- بهبود درآمد و معیشت ساکنان حوزه های آبخیز حساس و بیابانی از طریق معرفی فرصت های نوین اقتصادی متناسب با شرایط محیط زیستی، فرهنگی و اجتماعی آن ها با بهره گیری و توسعه الگوهای موفق بومی و جهانی
- ایجاد نظام و ساختار یکپارچه ملی مدیریت پسماندها و استفاده بهینه از انواع پسماندها
- توسعه تولید خودروهای پاک از جمله خودرو برقی و موتور سیکلت ها همزمان با توسعه زیرساخت های موردنیاز
- بهبود کیفیت سوخت خودروها از طریق تولید انبوه و عرضه سوخت های زیستی در سبد سوخت کشور با استفاده از منابع غیرقابل مصرف توسط دام و انسان و ارتقای استانداردهای محیط زیستی در زمینه حمل سوخت خودرو
- اهرم کردن حمایت قانونی، مالی و فنی برای روز آمدسازی و توسعه و تحول فناورانه تجهیزات صنایع آلاینده
- توانمندسازی جوامع محلی و بستر سازی زمینه مشارکت آن ها در حفاظت اکوسیستم ها از طریق بهره مندی از منافع اقتصادی حفاظت از جمله اجاره بلندمدت منابع طبیعی به شرط ارتقای شاخص های زیست محیطی
- ممانعت از ساخت پروژه ها و طرح های فاقد گزارش ارزیابی اثرات زیست محیطی یا پروژه های بی توجه به شروط گزارش ارزیابی اثرات زیست محیطی

مهاجرت

- برنامه ریزی فعال و پیش دستانه برای مهاجرت های تحصیلی و کاری
- توسعه اکوسیستم بازگشت و چرخش نخبگان و افزایش ضریب آمادگی کشور برای بازگشت متخصصان و فارغ التحصیلان، کارآفرینان و صاحبان ایده خارج از کشور
- باز بهره مندی و تسهیل تعاملات ایرانیان مقیم خارج با سرزمنی مادری
- تسهیل جذب متخصصان و فرهیختگان کشورهای همسایه، منطقه و جهان اسلام با اولویت جذب نخبگان محور مقاومت و کشورهای شیعه بر اساس سیاست و برنامه چرخش نخبگان دنیای اسلام از طریق بورسیه های تحصیلی

- مدیریت هوشمند و هدفمند جریان مهاجرت‌های ورودی به ایران

حقوقی

- ارتقا و ساماندهی نظام داوری اداری با توسعه داوری حرفه‌ای مبتنی بر صلاحیت و بهصورت رقابتی و ترویج داوری در بخش خصوصی
- ساماندهی و هوشمندسازی نظام ارجاع به کارشناسان رسمی دادگستری با اصلاح فرایند ارجاع، رتبه بندی کارشناسان، ایجاد کاربرگ‌های استاندارد و انجام برخی کارشناسی‌ها بهصورت هوشمند و بدون مداخلات انسانی
- طرح و پیگیری دعاوی حقوقی مرتبط با احراق حقوق کشور و ملت از جمله دعاوی مربوط به خسارت‌های ناشی از تحریم در مراجع بین‌المللی
- راهاندازی سامانه جمع‌نویسی تدوین، بررسی و اعلام نظر نسبت به لوایح و اصلاح و هوشمندسازی سازوکار ارسال لوایح تنظیمی دستگاه‌های اجرایی به معاونت حقوقی بهمنظور تنقیح پیشینی و نظارت بر انطباق و عدم مغایرت لوایح با چرخش‌های تحول‌آفرین، راهبردها و اقدامات سند تحول دولت و عدم جرم‌انگاری‌ها و تخلفانگاری‌های غیرضروری

سیاست خارجی

- افزایش رایزنی‌ها و مشورت‌های سیاسی در سطوح مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی، فعال‌ترنmodن کمیسیون‌های اقتصادی و بازارچه‌های مرزی با همسایگان و افزایش و ارتقای سطح تماس با مقامات کشورهای منطقه و جهان
- فعال‌سازی دیپلماسی عمومی با تأکید بر تولید روایت‌های واقع بینانه برای مقابله با حربه دشمن
- تقویت همکاری با سازمان ملل و نهادها و سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نظیر سازمان‌های تخصصی بین‌المللی، اکو، سازمان همکاری‌های اسلامی، جنبش عدم تعهد، شانگهای و دی ۸

انرژی

- تسريع در تکمیل فازهای باقی‌مانده از میدان گازی پارس جنوبی و اجرای پروژه‌های فشارافزایی، توسعه صیانتی سایر میدان‌های گازی، توسعه میدان‌های مشترک نفتی (در صورت امکان توافق با کشورهای همسایه با الگوی یکپارچه‌سازی)، اجرای طرح‌های نگهداری نگهداشت و افزایش تولید صیانتی از میدان‌های نفتی، اولویت‌دهی به توسعه میدان‌های نفتی زودبازده با بهره‌وری بالا (نیاز به کمترین سرمایه‌گذاری، حداقل زمان، فناوری ساده و در دسترس، تولید بالا) و توسعه و نوسازی ظرفیت بهره‌برداری
- حذف قیمت‌گذاری انرژی در طول زنجیره تولید، تبدیل، انتقال و توزیع و انتقال یارانه به انتهای زنجیره قبل از مصرف‌کننده نهایی از طریق عرضه حامل‌ها و نهاده‌ها در بورس انرژی طبق الزامات قانون هدفمندی یارانه‌ها و قانون حمایت از صنعت برق

- اجرای طرح قیمت‌گذاری پلکانی برق و گاز برای همه مشترکان طبق قانون اصلاح الگوی مصرف با اولویت حذف یارانه دهکهای پرصرف، اخذ عوارض از مشترکان پرصرف یا بدصرف، اعمال استاندارد مصرف برای مشترکان صنعتی متوسط و کوچک و پرداخت یارانه انرژی به مشترکان در محدوده الگوی مصرف با اصلاح آیین‌نامه‌های نظام تعرفه‌گذاری
- تمرکز بر نیروگاههای غیر فسیلی در تنوع‌بخشی به سبد انرژی کشور

مسکن و شهرسازی

- عرضه حداکثری زمین‌های دولتی و توسعه افقی در حریم قانونی شهر
- مولدسازی و واگذاری اراضی دولتی محدوده و حریم شهرها به واجدین شرایط در بستر فرایندهای شفاف نظیر سامانه تدارکات الکترونیک دولت با رعایت سیاست‌های آمایش سرزمین و اولویت زوجین خانه اولی، خانواده‌های دارای ۳ فرزند به بالا و اولویت‌دهی در انتخاب گروهی واگذاری زمین جهت اسکان خانوادگی در فواصل نزدیک جغرافیایی
- فراهم‌سازی امکان سرمایه‌گذاری خُرد مردمی در ساخت مسکن با تسهیم املاک در حال ساخت به واحدهای خُرد در بستر بازار سرمایه با استفاده از ابزارهایی نظیر صندوق‌های املاک و مستغلات و صندوق‌های زمین و ساختمان با تدوین قوانین لازم
- تسهیل دسترسی محرومان به مسکن
- کاهش هزینه‌ها و مخاطرات بازار اجاره مسکن
- فراهم‌کردن زیرساخت ثبت رسمی قرارداد پیش‌فروش و بی‌اعتبار کردن قراردادهای غیررسمی با اصلاح قانون پیش‌فروش ساختمان
- فراهم‌سازی امکان سرمایه‌گذاری خُرد با تسهیم املاک در حال ساخت به واحدهای خُرد و ایجاد بستر معاملاتی و نظام حقوقی مشخص برای خرید و فروش این واحدهای مالکیتی خُرد و طراحی سازوکارهای بیمه پروره جهت تسهیل سرمایه‌گذاری مردمی در فرایند ساخت با تدوین قوانین لازم
- ایجاد زیرساخت‌های امن و سهل جهت تولید مشارکتی مسکن
- ایجاد شفافیت و حافظه‌دار کردن عملکرد سازندگان و مهندسان ناظر

سلامت

- افزایش مداخلات پیشگیرانه بیمه‌های سلامت با ایجاد پرونده الکترونیک سلامت برای جمعیت تحت پوشش و استفاده از این بستر برای پایش سلامت و شناسایی الگوهای ناهنجاری و بیماری
- حذف هرگونه یارانه یا معافیت مالیاتی بر تولید، واردات و عرضه کالاها و خدمات آسیب‌رسان به سلامت و وضع عوارض بر آن‌ها با اجرای ماده ۴۸ قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲)
- تقویت پوشش بیمه‌ای با انتقال یارانه‌های سلامت به بیمه‌های پایه
- استقرار کامل نظام سلامت الکترونیک و هوشمند
- اصلاح حکمرانی بیمه‌ای در جهت ایفای نقش خریدار راهبردی خدمت به جای صندوق پرداخت

- اعطای یارانه به مصرف کننده نهایی از مسیر بیمه‌ای
- پیش‌بینی پذیرکردن قواعد حاکم بر تولید دارو، تجهیزات پزشکی و سایر کالاهای سلامت‌محور و تضمین حقوق قراردادها
- رفع هرگونه موانع و مجوزهای زائد از تولید قراردادی دارو در راستای توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و رفع محدودیت‌های فهرست دارویی برای شرکت‌های صادرکننده دارو در راستای توسعه بازارهای صادراتی

کشاورزی

- تسهیل فرایندهای مجوزدهی و ارتقای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در طرح‌های تأمین منابع پروتئین مشتمل بر دام، طیور، آبزیان، گیاهان و میکرووارگانیزم‌ها
- اصلاح الگوی کشت متناسب با شرایط اقلیمی و میزان آب قابل برنامه‌ریزی کشاورزی با استفاده از منابع ژنتیکی بهره‌ور و سازگار و فناوری‌های صیانتی برای اصلاح الگوی کشت در اراضی کشاورزی آبی و کشت گیاهان راهبردی کم‌آب‌بر
- واگذاری بلندمدت حق بهره‌برداری از اراضی منابع طبیعی بهمنظور استقرار، حفاظت، تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی و غذایی منطبق با اصول صیانت از منابع طبیعی توسط توسعه‌گران صاحب فناوری و دارای صلاحیت مالی و فنی
- همکاری با قوه قضائیه برای صدور سند تکبرگی برای کلیه اراضی کشاورزی
- ایجاد جذابیت برای یکپارچه‌سازی مدیریت اراضی کشاورزی از طریق فراهم‌نمودن امکان ایجاد شخصیت حقوقی برای بهره‌بردار حقيقی بخش کشاورزی با تدوین قوانین لازم
- رقابتی‌کردن تجارت نهاده‌ها و محصولات بخش کشاورزی با استفاده از ظرفیت بازار بورس کالا و ابزارهای سیاستی مناسب نظری سهمیه تعریفهای
- راهاندازی بازارهای متنوع بیمه ریسک و مخاطره مسؤولیت برای شرکت‌های خدمات فنی مهندسی بخش کشاورزی با ارائه تسهیل‌گری‌ها و خدمات حمایتی مکمل
- توسعه ابزارهای مالی جدید مختص بخش کشاورزی در بازار سرمایه و بازار بورس کالا جهت تقویت و گسترش کسب‌وکارهای کشاورزی نظری کشاورزی قراردادی
- پوشش ریسک استفاده از فناوری‌های پیشرفته در مزارع نمونه و ارائه آن به کشاورزان

معدن و صنایع معدنی

- اصلاح سازوکارهای نظارت بر عملکرد معادن و جایگزینی ناظران حقوقی به جای ناظران حقیقی با تدوین قوانین لازم
- ایجاد مشوق‌های صادراتی هدفمند و اعمال عوارض صادراتی بر روی مواد معدنی خام و مواد نیمه فرآوری‌شده موردنیاز صنایع معدنی داخلی
- پذیرش پروانه بهره‌برداری معادن و ماشین‌آلات، تأسیسات و سایر ملزمات معادن از طرف بانک به عنوان وثایق تسهیلات با الزام بانک‌ها به اجرای تبصره یک ماده ۹ قانون معادن

- تسهیل سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی و اجتماعی موردنیاز اهالی اطراف مناطق معدنی و کارکنان معدن و همچنین حمایت از حقوق و تأمین اجتماعی معدن کاران از طریق ارائه مشوق‌های لازم نظری معافیت از پرداخت حقوق دولتی با تدوین قوانین لازم

اقتصاد دریایی

- تخصیص سالانه حداقل ۵.۱ میلیون تن سوخت کم سولفور به سوخت‌رسانی کشتی‌ها با قیمت رقابتی نسبت به رقبای منطقه تا زمان رسیدن به اهداف قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- واگذاری زمین مناسب برای عملیات احداث زیرساخت بانکرینگ
- تدوین استاندارد ملی بهره‌وری یاردهای کشتی‌سازی و دستورالعمل‌های مربوطه و اجرای طرح ملی اعتبار سنجی سالیانه یاردهای داخلی بر اساس استاندارد ابلاغی
- حمایت از شکل‌گیری کسب‌وکارهای کارگزار خدمات تعمیرات دریایی مبتنی بر شبکه تأمین کنندگان و تولیدکنندگان تجهیزات و قطعات موردنیاز یاردهای تعمیراتی
- تضمین خرید خدمات ساحلی و فراساحلی این شناورها و جایگزینی با شناورهای استیجاری خارجی توسط دستگاه‌های ذی‌ربط

ساخت داخل

- یکپارچه‌سازی ظرفیت‌های بخش تقاضای قطعات، تجهیزات و ماشین‌آلات در زنجیره‌های با ارزش اقتصادی بالا
- افزودن مؤلفه فناوری به مؤلفه‌های تجاری و محصولی موجود با تغییر روش برگزاری مناقصات
- نوآوری در سازوکارهای تأمین ارز، اصلاح روابط کارفرما و سازنده و پیش‌بینی تعديل حداکثری نوسانات ارزی قراردادها
- تغییر سازوکار ارائه خدمات پس از فروش در قالب ایجاد مراکز خدمات پس از فروش به صورت مستقل از شرکت‌های تولیدکننده
- توسعه مراکز تست و آزمون و صدور گواهی کیفیت محصولات به‌ویژه در ماشین‌آلات و قطعات مهم صنایع مادر دارای امکان قابل تأمین پایدار توسط شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور داخلی

فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان

- اجرای کامل، هدفمند و اصلاح حمایت‌های مالیاتی، بیمه‌ای و گمرکی ذیل قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش‌بنیان در موضوعات مرتبط با حل مسائل اساسی کشور
- ایجاد مراجع تخصصی تعیین استاندارد کیفیت داخلی به جای استانداردهای بین‌المللی و توسعه آزمایشگاه‌های مرجع برای ارزیابی سطح کیفیت به‌ویژه در محصولات تحریمی
- اهرمی‌کردن مشوق‌های دولتی از شرکت‌های بزرگ برای فعالیت‌های محرک اقتصاد دانش‌بنیان
- کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در توسعه فناوری‌های نوظهور اولویت‌دار

فضای مجازی و اقتصاد دیجیتال

- اصلاح نظام تعرفه‌گذاری خدمات شبکه ملی اطلاعات برای ترغیب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در توسعه دسترسی و خدمات پایه و کاربردی شبکه ملی اطلاعات
- تسهیل حضور کسب‌وکارهای نوآور حوزه اقتصاد دیجیتال در بازار سرمایه
- الزام اپراتورهای ارتباطی به ارائه دسترسیهای تخصصی متناسب با شرایط سنی و نیازمندی‌های تخصصی گروههای کاربر
- الزام دستگاههای اجرایی به استفاده از ظرفیت‌های بخش غیردولتی در ارائه خدمات دولت هوشمند
- اعطای مجوز سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در تولید و قراردادن ماهواره در مدارهای عملیاتی

بانوان

- کمک به شکل‌دهی و توسعه شبکه‌ها و جنبش‌های مردمی پیشران زنان در عرصه‌های مزیت‌دار
- اولویت‌دهی به مشاغل خانگی و خانوادگی در برنامه‌های توسعه اشتغال
- تقویت بسترها نقش‌آفرینی دختران و بانوان
- تقویت زیرساخت‌های عمومی مرتبط با حوزه نشاط بانوان

خانواده و فرزندآوری

- پیگیری تدبیر لازم برای تسهیل خدمت سربازی متأهلان با اعمال کسری ویژه خدمت هریک از فرزندان خانواده‌های دو فرزند به بالا، افزایش مدت کسر زمان سربازی به ازای داشتن هر فرزند و اختصاص امریه و سرباز معلم با اولویت مشمولان متأهل و دارای فرزند از ستاد کل نیروهای مسلح
- بیمه زوجین نابارور و پوشش بیمه‌ای تمامی خدمات درمان ناباروری متناسب با دهک‌های درآمدی و فعال‌سازی ظرفیت‌های دینی از قبیل وقف و نذر برای مشارکت در درمان ناباروری
- آموزش مهارت‌های زندگی و دوره‌های مهارت‌های ارتباطی با همکاری نهادهای فرهنگی، تبلیغی و رسانه‌ای
- اعطای تسهیلات تصاعدی برای خرید و ساخت مجتمع‌های خانوادگی و تسهیل و توسعه فضاهای عمومی، تأسیسات گردشگری خانواده محور

ایثار و ایثارگران

- مردمی‌سازی ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت
- نوآوری و خلاقیت در استفاده از ابزارها به منظور اعتلا، ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت
- روایتگری متقن، مستند، منصفانه و بهنگام رویدادهای تاریخ ایثار، جهاد و شهادت برای مقابله با شباهات فکری با همکاری نهادهای فرهنگی، تبلیغی و رسانه‌ای
- مدیریت یکپارچه خدمات رسانی بر اساس نیازهای به روز جامعه ایثارگری

صنایع فرهنگی

- حمایت از توسعه صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر صنایع فرهنگی برای تأمین مالی و کاهش خطر سرمایه‌گذاری با ارائه تضمین مالی و حقوقی معتبر داخلی و بین‌المللی در طرح‌های سرمایه‌گذاری
- تعریف نشان اعتماد مصرف صنایع فرهنگی متناسب با اقتضایات جنسیتی، سنی و محتوایی
- تغییر جهت نظام یارانه‌های دولتی بخش سینمایی از تولید به سمت مصرف‌کننده سینما و حمایت از تولید متنوع فیلم‌نامه‌ها و فیلم‌های سینمایی اولویت‌دار
- ایجاد و توسعه شرکت‌های بزرگ مدیریت زنجیره محصولات موسیقی ملی با تسهیل سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی
- حمایت از شکل‌گیری برندهای معتبر و خوش‌نام در صنعت اسباب‌بازی و نوشت‌افزار ایرانی
- ارائه خدمات اختصاصی از سوی اپراتورها جهت میزبانی سرویس‌های بازی برخط داخلی جهت ارائه به سرویس‌دهندگان بازی و بازیکنان و تولید محتوا در فضای مجازی
- حمایت از مشارکت ناشران داخلی جهت حضور در بازار جهانی نشر با اولویت کشورهای منطقه
- بازنگری نظام تعرفه‌های گمرکی پوشак و حمایت از توانمندی تولیدکنندگان داخلی و حذف قاچاق غیررسمی

ورزش

- واگذاری اماکن، زیرساخت‌های ورزشی دولتی و پروژه‌های نیمه‌تمام با ثبت اطلاعات کلیه اماکن و فضاهای ورزشی شامل مالک، بهره‌بردار، مدیر مجموعه، زمان و بهای پیمان، رشته‌های مشمول فعالیت، رتبه و سطح مربی و باشگاه در سامانه الکترونیکی یکپارچه شفافیت اطلاعات ورزشی با پیش‌بینی شناسه مکان ورزشی جهت ارزشیابی و نظارت عمومی مردم از طریق سامانه برخط نظارتی و اولویت‌دهی واگذاری مدیریت اماکن ورزشی به فدراسیون‌ها و هیئت‌های ورزشی، شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و نهادهای فرهنگی و مردمی
- توسعه بازار ملی و منطقه‌ای محصولات و اقلام ورزشی تولید داخلی، تجمعی تقاضای داخلی به‌ویژه تقاضای نهادهای ورزشی و پیش‌بینی مکان‌هایی برای استقرار کارگاه‌های تولیدی و عرضه و فروش محصولات ورزشی در مجموعه‌های بزرگ ورزشی کشور
- بهینه‌سازی و ارتقای نظام‌های یکپارچه و زنجیره مدیریت ورزش قهرمانی
- بازنگری در نظام توزیع منابع حمایتی و کمکهای دولت به فدراسیون‌ها و هیئت‌های ورزشی با شاخص‌هایی نظیر عملکرد ورزشی، جمعیت تحت‌پوشش و اولویت رشته‌ی ورزشی در ارتقای هویت ملی و شفافیت در مصارف و عملکرد
- رفع تعارض منافع در شئون مختلف اداره ورزش و منع عضویت کارکنان وزارت ورزش و جوانان در اداره امور هیئت‌ها، فدراسیون‌ها، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک، صندوق حمایت از پیشکسوتان و قهرمانان ورزشی
- تقویت و گسترش ورزش‌های قهرمانی و حرفه‌ای دارای مزیت در حوزه بانوان

- آزادسازی اماکن و مجموعه‌های ورزشی دستگاه‌های اجرایی برای استفاده عموم به‌ویژه خانواده‌ها، معلولان، جانبازان و سالم‌مندان برای شرکت در ورزش‌های همگانی و اصلاح ضوابط تعریفه خدمات ورزشی جهت دسترسی آسان و ارزان خانواده‌ها به ورزش و متناسبسازی آن برای استفاده بانوان

گردشگری

- شناسایی، نظارت، ارزیابی و درجه‌بندی تمامی تأسیسات با کاربری گردشگری در اختیار نهادها و دستگاه‌ها و برنامه‌ریزی به‌منظور بهره‌برداری عمومی
- ایجاد ظرفیت‌های لازم در فضای مجازی و حمایت و ساماندهی مجموعه‌های فعال در جهت ساخت و یا پوشش محتوای تبلیغاتی جاذبه‌های گردشگری
- ساماندهی و حرفه‌ای‌سازی گردشگری رویداد با برگزاری رویدادهای ملی، منطقه‌ای و جهانی در قالب حمایت از شکل‌گیری شرکت‌های حرفه‌ای در تراز استانداردهای بین‌المللی
- تسهیل ورود سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی برای توسعه زیرساخت‌های گردشگری خانواده‌محور
- برگزاری تورهای ایرانگردی برای گروه‌های مرجع خارجی نظیر خبرنگاران، سیاستمداران، ورزشکاران و هنرمندان با اولویت بازدید مناطق و دستاوردهای ویژه صنعتی و فناورانه جمهوری اسلامی ایران از طریق بخش خصوصی
- تقویت آیین‌های مشترک اسلامی و ایرانی نظیر اربعین حسینی و نوروز با استفاده از ظرفیت میراث ملموس و ناملموس فرهنگی - تاریخی

پشتیبانی دفاعی

- تقویت صندوق بازنیستگی نیروهای مسلح به‌منظور تأمین پایدار بنیه مالی و ارتقای سطح معیشت و رفاه کارکنان و اعضای وابسته نیروهای مسلح
- توسعه سازوکارهای تجمعی منابع و ظرفیت‌ها